

MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI

TEOLOGIE ȘI VIAȚĂ

REVISTĂ DE GÂNDIRE ȘI SPIRITUALITATE CREȘTINĂ

– Supliment –

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

SERIE NOUĂ – ANUL XXXIV (C), Nr. 5-8, MAI-AUGUST 2024

COLEGIUL EDITORIAL

PREȘEDINTE

I.P.S. TEOFAN, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

MEMBRI ONORIFICI

I.P.S. CALINIC, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților

I.P.S. IOACHIM, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului

P.S. IGNATIE, Episcopul Hușilor

P.S. NICHIFOR BOTOȘĂNEANUL, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

P.S. DAMASCHIN DORNEANUL, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

MEMBRII COLEGIULUI REDACȚIONAL

Arhim. dr. Hrisostom RĂDĂȘANU, consilier învățământ al Arhiepiscopiei Iașilor; Pr. conf. univ. dr. Paul-Cezar HĂRLĂOANU, consilier învățământ superior al Arhiepiscopiei Iașilor, decan al Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; Pr. prof. univ. dr. Viorel SAVA, directorul Școlii Doctorale a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; Pr. dr. Dragoș BAHIRIM, directorul Centrului de Studii Patristice „Sf. Maxim Mărturisitorul”, Iași; Prof. univ. dr. Paul GAVRILYUK, University of St. Thomas, Minnesota, SUA; Conf. univ. dr. Sebastian MOLDOVAN, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Andrei Șaguna”, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu; Prof. univ. dr. Ștefan MUNTEANU, Institut de Théologie Orthodoxe «Saint Serge», Paris; Prof. univ. dr. habil. Felicia DUMAS, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; Prof. univ. dr. habil. Sorin GUIA, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; Cercet. dr. Petre GURAN, cercetător la Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române; Prof. univ. dr. Nicu GAVRILUȚĂ, Facultatea de Filosofie și Științe Politice, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; Prof. univ. dr. Constantin CUCOȘ, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; Prof. univ. dr. Daniel MUNTEANU, Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației, Universitatea „Valahia”, Târgoviște; Pr. conf. univ. dr. Roger CORESCIUC, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; Pr. lect. univ. dr. Cristian-Alexandru BARNEA, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Al. I. Cuza”; Lect. univ. dr. Oana-Maria FRANȚESCU, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; CS II dr. Ana-Maria GÎNSAC, Institutul de Cercetări Interdisciplinare (ICI), Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; Lect. univ. dr. Mihail QARAMAH, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia.

REDACȚIA

Drd. Gheorghită-Mădălin CEOBANU – redactor-coordonator

Pr. dr. Bogdan-Vlăduț BRÎNZĂ, Pr. asist. univ. dr. Gabriel PIȘTEA – redactori

Pr. dr. Ioan-Lucian RADU – secretar de redacție

Pr. Cezar ȚĂBĂRNĂ, Lia GOCIU – corectori

Rema ZUGRAVU – tehnoredactor

Lucian DRAGOMIR – design copertă

Responsabilitatea față de reflecțiile, opiniile sau tezele lansate, față de corectitudinea doctrinară a enunțurilor, precum și față de unele atitudini critice revine în totalitate autorului. Ele nu reprezintă punctul de vedere al redacției Editurii Doxologia sau al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

Editura DOXOLOGIA, Cuza-Vodă 51, 700038, Iași

Tel.: 0374704804; <https://edituradoxologia.ro>

E-mail: editura@doxologia.ro; contact@teologiesiviata.ro; www.teologiesiviata.ro

Plata abonamentelor se va face în contul

RO 21 CECE IS 0130 RON 1106 566 CEC BANK

ISSN 1221 – 5988

Mitropolia Moldovei și Bucovinei
TEOLOGIE ȘI VIAȚĂ
REVISTĂ DE GÂNDIRE ȘI SPIRITUALITATE CREȘTINĂ

CUPRINS

**TRADIȚIE, SPIRITUALITATE ȘI EXEGEZĂ ÎN TEOLOGIA ORTODOXĂ:
DIMENSIUNI ISTORICE, DOGMATICE ȘI PASTORAL-MISIONARE**

Arhid. prof. univ. dr. Ioan CARAZA , <i>Mișcarea isihastă din Franța (sec XX), reflectată în spiritualitatea patristică a Părintelui Dumitru Stăniloae</i>	5
Prof. univ. dr. Vasile CRISTESCU , <i>Unitatea Persoanei lui Hristos exprimată prin Dogma unirii după Ipostas la Sfântul Chiril al Alexandriei</i>	21
Conf. univ. dr. Carmen Gabriela LĂZĂREANU , <i>Interferențe religioase în formarea comportamentului și personalității</i>	38
Pr. lect. univ. dr. Ioniță APOSTOLACHE , <i>Metode consacrate de interpretare a textului sacru. Sensuri și sens în Sfânta Scriptură</i>	53
Protos. dr. Ioan Dumitru POPOIU , <i>Note despre Sfântul Ierarh Eftimie Făcătorul de Minuni, fratele Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași</i>	71
Arhim. drd. Alexandrel Elian (Gavriil) ALEXA , <i>Sfânta Mănăstire Sângeap-Basaraba. Repere istorice și liturgice</i>	81
Pr. drd. Cătălin-Andrei MATEI , <i>Dimensiunea teologică a bolii și slujirea pastorală a bolnavilor</i>	92
Pr. drd. Constantin Cătălin CĂRLOANȚĂ , <i>Îndrumarea morală a ostașilor români înfăptuită de clerul militar în al Doilea Război Mondial, sub coordonarea Episcopului Militar Dr. Partenie Ciopron, conform relatărilor din Revista „Arma Cuvântului” (iulie 1941 – iunie 1942)</i>	104
Drd. Sergiu MELEG , <i>Paternitatea și filiația duhovnicească a Sfântului Porfirie Kavsokalivitul</i>	134
Drd. Gheorghită-Mădălin CEOBANU , <i>Teologia imnografică a sărbătorii Bunei-Vestiri</i>	152
Drd. Vlăduț-Emil CĂRLAN , <i>Kierkegaard, critic al lui Hegel. Dileme teologico-morale în problema credinței și a relației dintre om și Dumnezeu</i>	175
Drd. David Gabriel CARPEN , <i>„Ihidāyē (مستور)” și „Bnay Qyāmā (بنو قیام)”. Particularități ale monahismului sirian din secolul al IV-lea</i>	188
Conf. univ. dr. Cristian Vasile PETCU , <i>Relația Bisericii Ortodoxe Române cu Partidul Comunist: istoric și reziliență</i>	205

MOȘTENIREA CULTURALĂ A SFÂNTULUI PAISIE VELICIKOVSKI

- † **Preasfințitul conf. univ. dr. Benedict VESA**, *Scrierile Sfântului Isaac Sirul în traducerea Sfântului Paisie de la Neamț și în tradiția filocalică românească* 218
- Prof. univ. dr. Ion Marian CROITORU**, *Curenți filosofico-teologice în vremea Sfântului Paisie Velicikovski* 232
- Dr. Andrei EȘANU, Dr. Valentina EȘANU**, *Scrieri cantemiriene în aria de interes ale monahilor de la Mănăstirea Neamț* 277
- Dr. Anna BRISKINA-MÜLLER**, *Greci, români, slavi: la rădăcinile „Filocaliei”* 294

RECENZII

- Nicoleta LEON-ARMANU**, *Duhovnicul în oglinda societății românești: o analiză a reprezentărilor sociale*, prefață de Pr. conf. univ. dr. Dan Sandu, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2021 (Lect. univ. dr. Ana-Magdalena PETRARU) 309
- Dragoș Andrei GIULEA**, *Antioch, Nicaea, and the Synthesis of Constantinople Revisiting Trajectories in the Fourth-Century: Christological Debates*, Boston Brill, Leiden, 2023, (Colecția „Studies in the History of Christian Traditions”, vol. 200) (Protos. dr. Maxim (Iuliu-Marius) MORARIU) 314
- Pr. Constantin POGOR**, *Psaltirea, de la profeție la Liturghie: Introducere la cartea Psalmilor*, Editura Apostolia, Paris, 2023, (Colecția „Sfânta Scriptură pentru toți” 2) (Pr. conf. univ. dr. Constantin Horia OANCEA) 317
- Pr. Cătălin VARGA**, *Grappe Theopneustos: Studii biblice și filologice*, Editura Lumen, Iași, 2023, (Colecția „Dimensiuni Culturale”) (Pr. dr. Constantin POGOR) 322